

Vaasan hallinto-oikeus
vaasa.hao@oikeus.fi

Vastinepyyntö 20.11.2025 (Dnro 949/03.04.04.19/2025)

Elinympäristölautakunnan lupajaoston vastine

Elinympäristölautakunnan lupajaosto katsoo, että aluehallintoviraston päätös 75/2025 (Dnro LSSAVI/3005/2024) tulee pysyttää ja toiminnalle ei tule myöntää ympäristölupaa.

Läjitetyt maa-ainekset ovat aiheuttaneet merkittävää haittaa alueen asukkaille muun muassa savipitoinen vesi on päätenyt läheiseen järveen ja aiheuttanut asukkaille virkistyshaittaa, koska kiintoainepitoisuuden määrä järvestä on lisääntynyt merkittävästi. Lisäksi maa-ainekset aiheuttivat ojan tukkeutumista ja täten yläpuolisen metsän tulvimisen sekä naapurin pumppukaivon täyttymisen vedellä, minkä vuoksi pumppu ja sähköinen moottori olivat jääneet veden alle. Tämän lisäksi ojan yläpuolinen lähde jäi vedenalla ja näin todennäköisesti esti lähteen käytön vedenhankintaan. Hämeenkyrön kunnalle toimitettujen tietojen mukaan tulviminen aiheutti taloudellisia haittavaikutuksia yläpuolisen metsän omistajille ja esti lähteen käyttämisen.

Lupajaosto katsoo, että aluehallintoviraston tulkinta maa-ainesten jäteluonteesta on oikea ja tehty oikein perustein. Ympäristöministeriö on laatinut muistion 3.7.2015, joka käsittelee kaivettuja maa-aineksia, niiden jäteluonnetta ja käsittelyä. Muistiossa keskeisiä arviointiperusteita todettaessa, että kaivetut maa-ainekset ei ole jätettä, ovat:

1. Maa-aineksen sisältämät haitta-ainepitoisuudet eivät aiheuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa
2. Jatkokäyttö on varmaa
3. Jatkokäyttö on suunnitelmallista
4. Maa-aines voidaan käyttää sellaisenaan ilman muuntamistoimia

Muistiossa tarkennetaan, että jos kokonaisarvioinnissa kaikki perusteet täyttyvät, maa-ainesta ei pidetä jätelain 5.1 §:n tarkoittamana jätteenä.

Suunnitelmallisuus

Elinympäristölautakunnan lupajaosto yhtyy aluehallintoviraston näkemykseen, ettei ainakaan jatkokäytön suunnitelmallisuus täyty.

Toiminnanharjoittaja pyysi kunnasta 21.8.2023 sähköpostitse suostumusta ottaa vastaan maa-ainesta Linnavuoresta. Sähköpostissa todettiin, että lupaa tarvittiin vain, koska maa-aines on puolustusvoimien uuden rakennuksen pohjatoista syntyvää ja todettiin, että muuten suostumusta ei tarvitsisi. Sähköpostissa todetaan, että maa-ainekset tulee tontilla käyttöön täyttöihin ja maisemointitöihin. Tässä sähköpostissa ei tuotu ilmi, että kyse on pellonparannushankkeesta. Lisäksi suostumusta oli pyydetty puhelimitse 24.8.2023.

6.9.2023 myös ELY-keskus otti yhteyttä toiminnanharjoittajaan ja totesi, että mikäli Linnavuoren alueelta halutaan hyödyntää maa-aineksia, tulee ensin maa-ainesten pilaantumattomuus varmistaa edustavan näytteenoton avulla. Lisäksi ELY-keskus vaati, että pellonparannuksesta tulee laatia tarkemmat suunnitelmat, jotka sisältävät tiedot "pellonparannuksessa hyödynnettävien maa-ainesten kokonaismäärä sekä vuosittain hyödynnettävän maa-aineksen määrä, hyödyntämisalueen koko, täytön paksuudet, työn toteutus ja kesto sekä se, onko hyödynnettäviä maa-aineksia tarpeen käsitellä tai välivarastoida ennen hyödyntämistä. Lisäksi tulee kuvata hyödyntämisalueen ja sen lähiympäristön ominaisuudet, erityisesti se, onko hyödyntämisalueen läheisyydessä herkkiä kohteita (asuinrakennuksia, lähteitä, vesistöjä tai suojeltuja kohteita), joihin pellonparannuksella voisi olla vaikutusta."

Ensimmäinen hättailmoitus maantäyttötöistä tuli kuntaan naapurikiinteistöltä 18.9.2023, jossa kiinnitettiin huolta muun muassa Pajuojaan, sen suoja-alueeseen sekä alueelta hakattuihin puihin. Täyttöä oltiin hättailmoituksen jättövaiheessa tehty viikon ajan ja rekat olivat rikkoneet tien. Seuraava hättailmoitus tuli 21.9.2023.

11.10.2023 ELY-keskus ilmoitti kuntaan, ettei heidän pyytämiään suunnitelmia tai maiden tutkimustuloksia ollut toimitettu eikä ilmoitettu hankkeen aloittamisesta. Suunnitelmia ei myöskään tässä vaiheessa ollut toimitettu kuntaan.

11.10.2023 kunnasta vastattiin toiminnanharjoittajan sähköpostiin ja todettiin, että maanajosta on tullut useita puhelinsoittoja maa-ainesten ajamisesta. Tässä vaiheessa toiminnanharjoittajalta pyydettiin tietoa mihin maa-aineksia on ajettu ja minkä verran. 13.10.2023 toiminnanharjoittajalta pyydettiin uudelleen sähköpostitse tietoa, johon vastattiin samana päivänä. Sähköpostivastauksen mukaan maa-ainesta ajetaan omalle maalle ja tarkoituksena oli täyttää rotkoa, jotta saadaan peltoa lisää. Sähköpostissa todetaan, että maata on ajettu omalta kiinteistöltä sekä Linnavuoresta. 13.10.2023 saadussa sähköpostissa maata arvioitiin tuotavan vielä noin kaksi viikkoa, jolloin maakuoppa on täynnä. Maa-ajon loputtua oli tarkoitus maisemoida työalue ja kunnostaa tie. Maa-aineksen kokonaismääräksi arvioitiin 35000 m³.

Ympäristötarkastaja teki läjitysalueelle tarkastuksen 23.11.2023, jolloin vielä todettiin, että läjittäminen oli suunniteltua eikä tarkastuksen perusteella katsottu tarpeen ympäristölupaa, kuten asianosaisen valituksessakin on tuotu esille. Tarkastuskertomuksessa on todettu, että maamassoja on tuotu Nokian Linnavuoren lisäksi myös toiminnanharjoittajan omalta kiinteistöltä maapenkalta. Laboratorioanalyysit on toimitettu vain Linnavuoren maa-aineksista ja niiden perusteella Linnavuoresta tuotu maa-aines ei ole pilaantunutta. Tarkastuksella ympäristötarkastajalle ei osattu kertoa maamassojen lopullista määrää vaan tieto oli tarkoitus toimittaa heti tonnimäärän selvittyä. Arviolta maamassoja oli tarkoitus ajaa viikon ajan.

Tarkastuksen jälkeen kävi ilmi, että maamassojen tuonti ei loppunut yhden viikon jälkeen vaan maamassoja tuotiin edelleen 11.12.2023. Tämän vuoksi toiminnanharjoittajalle toimitettiin 12.12.2023 kirjattu selvityspyyntö, jossa pyydettiin edelleen tietoja mistä ja kauanko maita vielä ajetaan ja onko myös edelleen tuotavista maista otettu näytteet. Lisäksi pyydettiin selvitystä, onko maita läjitetty niin, että pintavesien luonnollinen virtaama estyy tai ojat tukkeutuneet.

ELY-keskus oli 18.12.2023 yhteydessä kuntaan ja totesi, että yhteydenottoja maanläjitykseen liittyen oli tullut myös ELY-keskukseen ja maanajoa olisi tehty vielä joulukuussakin. ELY toteaa viestissään, että aikaisemmin syksyllä oli ollut puhetta suunnitelmien laatimisesta hankkeesta ja suunnitelmia ei ollut toimitettu ELY-keskukselle kuten ei kunnallekaan.

Uusi selvityspyyntö toiminnanharjoittajalle toimitettiin 20.12.2023 ELY-keskuksen yhteydenoton jälkeen. Selvitystä pyydettiin muun muassa siitä, tuodaanko alueelle vielä lisää maa-aineksia ja niiden määrä ja laatu sekä läjityksen suunniteltu kesto ja maantäyttöalueen etäisyys Pajuojasta. Edelleen ympäristötarkastaja otti puhelimitse yhteyttä 20.12.2023 toiminnanharjoittajaan ja pyysi lisätietoa maantäytöstä. Puhelussa sovittiin, että pellonparannushankkeen suunnitelma toimitetaan kunnan ympäristönsuojeluun myöhemmin. Lisäksi ympäristötarkastaja toimitti tiedon ELY-keskukselle, että joulukuussa oli ajettu muutama kymmentä kuormaa, jotka eivät olleet täysiä. Suunnitelmaa ei toimitettu kunnan ympäristönsuojeluun.

Selvityspyyntöön vastattiin 30.12.2023 ja selvityspyyntöön toimitettiin tietoja hankkeesta epätarkasti. Maa-ainesten määrästä toimitettiin tietoa muun muassa seuraavasti: "maa-ainesta tuodaan vielä jonkin verran, että saadaan täyteltyä viimeiset "nurkat", määrästä en osaa sanoa tarkkaan, mutta viimeistään helmikuun loppuun on valmista. Kyse ei ole mistään suuresta määrästä" vaan muutamalla autolla tulee hajanaisinä päivinä". Läjityksen keston todettiin kestävän kesään 2024.

5.1.2024 ympäristötarkastaja oli yhteydessä ELY-keskukseen ja ilmoitti, että selvitystä toiminnanharjoittajalta oli saatu muttei tietoa maamassojen määrästä. Viestissä myös todetaan, että Pajuojaan laskeva noro oli tukittu ja viereiset metsät tulvivat vaikka toiminnanharjoittajaa oli neuvottu varmistamaan veden esteetön virtaus norossa.

Ympäristötarkastaja teki maastokäynnin naapurikiinteistölle 11.1.2024. Tarkastuksella otettujen valokuvien perusteella naapurikiinteistöllä havaittiin vettymistä vedenpinnan nousun vuoksi.

Ympäristötarkastaja sai 15.1., 18.1. ja 19.1.2024 ilmoituksen, että maiden kuljettamista alueelle jatketaan edelleen.

Toiminnanharjoittajalle sekä kiinteistön omistajalle lähetettiin kehotukset toiminnan lopettamiseksi ja tarvittavien ympäristö- ym. lupien hakemiseksi ympäristötarkastajan toimesta 18.1.2024 ja kehotuksen jälkeen maiden ajaminen alueelle lakkasi.

Useista selvityspyynnöistä huolimatta toiminnanharjoittaja ei toimittanut kuntaan tai ELY-keskukselle suunnitelmaa maa-ainesten ajamisesta ja läjittämisestä kiinteistölle tai tietoa maa-ainesten määrästä. Ensimmäisen kerran suunnitelmia pyydettiin syyskuussa 2023 ja suunnitelmat toimitettiin vasta, kun ympäristölupaa haettiin aluehallintovirastolta. Aluehallintovirastolle hakemus toimitettiin 13.2.2024 eli viisi kuukautta sen jälkeen, kun suunnitelmia ensimmäisen kerran pyydettiin. Elinympäristölautakunnan lupajaosto katsoo, että asianosaisen valituksessaan toteama lause "Hakijan käsityksen mukaan viivettä ei voida pitää hakemuksen hylkäämisen perusteena etenäkään, kun toiminnanharjoittaja on hankkeen kaikissa vaiheissa toiminut viranomaisien ohjeiden ja kehotusten mukaan", ei pidä paikkaansa.

Suunnittelemattomuutta kuvaa myös hyvin toiminnanharjoittajan antama selvitys selvityspyyntöön 30.12.2023, jossa toiminnanharjoittaja kirjotti: "maa-ainesta tuodaan vielä jonkin verran, että saadaan täyteltyä viimeiset "nurkat", määrästä en osaa sanoa tarkkaan". Elinympäristölautakunnan lupajaosto katsoo, että toiminta on tehty vailla suunnitelmia ja aluehallintovirasto on ollut oikeassa todetessaan, että maa-aineksen voidaan luokitella jätteeksi suunnittelemattomuuden perusteella.

Toimintaa ei voi myöskään kuvata suunnitelmalliseksi ottaen huomioon läjityksen aiheuttamat haitat naapureille, Pajuojaalle ja Pajulahdelle. Koska suunnitelmallisuuden vaatimus ei täyty, voidaan todeta maa-ainekset jätteeksi myös ympäristöministeriön muistion mukaisesti.

Maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet

Toiminnanharjoittaja on toimittanut analyysit Linnavuoresta tuodulle maa-ainekselle ja analyysien perusteella maa-aines on pilaantumaton. Elinympäristölautakunnan lupajaosto kuitenkin nostaa esiin, että muun muassa tarkastuskertomuksessa 20.12.2023 on kirjoitettu, että maa-aineksia on tuotu myös toiminnanharjoittajan omalta kiinteistöltä ja tämän toiminnanharjoittaja toteaa myös sähköpostissaan 13.10.2023. Omalta maalta toimitetuista maa-aineksista ei ole toimitettu laboratorioanalyysijä. Lisäksi kuntaan on tullut alueen naapureilta viestejä siitä, että osa maa-aineksista olisivat pilaantuneita. Ilmoitukset löytyvät vastineen liitteistä.

Aluehallintoviraston päätöksessä on lisäksi todettu, että hakija on täydennyksessä ilmoittanut, että pellon reunoilla on ajettu kiviä hakijan omistamalta kiinteistöltä. Kivien seassa oli savea. Näitä maa-aineksia oli aluehallintoviraston päätöksen mukaan arviolta noin 140 tonnia.

Näin ollen elinympäristölautakunnan lupajaosto yhtyy aluehallintoviraston päätökseen, että "tuotujen maa-ainesten pilaantumattomuutta tai niiden kelpoisuutta hankkeen mukaiseen pellonparannukseen ei tältä osin voida varmuudella todentaa."

Jatkokäyttö on varmaa

Elinympäristölautakunnan lupajaosto katsoo, että aluehallintovirasto on perustellut päätöstään jatkokäytön varmuuden osalta riittävästi.

Maa-aines voidaan käyttää ilman muuntamistoimia

Elinympäristölautakunnan lupajaosto yhtyy aluehallintoviraston johtopäätökseen siitä, että alueelle tuotu, jonkin verran lohkareita ja kiviä sisältävä maa-aines ei sellaisenaan sovellu esitettyyn käyttötarkoitukseen, vaan vaatii esikäsittelyä.

Läjityksestä aiheutunut haitta naapureille sekä ympäristön pilaantuminen

Elinympäristölautakunnan lupajaosto katsoo, että aluehallintovirasto on oikeassa todetessaan, että "hakemuksen mukaisesta maa-ainesten läjittämisestä voidaan katsoa aiheutuvan ympäristön pilaantumista siinä määrin, että ei voida osoittaa hyödyntämistarkoituksen olleen ympäristön kannalta parhaan käytännön mukaista."

Hämeenkyrön kunnan ympäristötarkastajalle on toimitettu valokuvia Pajulahdesta sekä Pajuojaista muun muassa 15.4.2024, 30.1.2024, 17.2.2025, 26.2.2025, 12.6.2025, 28.10.2025, 13.11.2025 sekä video 2.12.2025. Kuvista ja videoista voidaan havaita, että rakennetuista vesiensuojelurakenteista huolimatta hankealueelta valuu runsaasti kiintoainesta Pajuojaan ja sitä kautta Pajulahteen. Kiintoaines aiheuttaa järvessä muun muassa sedimentoitumista ja sillä voi olla vaikutuksia myös

esimerkiksi kalakantoihin tai järven pohjaeläimistöön. Lisäksi kiintoaines aiheuttaa merkittävää virkistyshaittaa järven asukkaille. Virkistyshaittaa on esimerkiksi uimisen estyminen vapaa-ajanasunnoilla sekä vakituisesti asutuilla kiinteistöllä ja kalastamisen vaikeutuminen tai estyminen. Toimitetut valokuvat sekä video ovat vastineen liitteenä.

Elinympäristölautakunnan lupajaoston näkemyksen mukaan rakennettu viivytyksellä ei vesiensuojelurakenteena ole riittävä suojaamaan alla olevaa vesistöä, koska hienoaaineksena savi ei laskeudu altaan pohjalle vaan se pääsee läpi altaasta ja laskee suoraan vesistöön. ELY-keskus antoi 30.4.2025 toiminnanharjoittajalle kehotuksen vesilain vastaisen toiminnan lopettamiseksi. Tämän jälkeen ELY-keskus on antanut kehotukset vesienhallintajärjestelmän toiminnan oikaisemiseksi 27.11.2024 sekä 29.11.2024. Vuonna 2025 ELY-keskus on antanut kehotuksen 11.7.2025 ojituksen vesiensuojelurakenteiden korjauttamiseksi laskeutusaltaassa ja suodatuspadossa. Vesiensuojelurakenteesta annettujen kehotusten määrä on ollut iso mikä osaltaan elinympäristölautakunnan lupajaoston näkemyksen mukaan osoittaa, ettei vesiensuojelurakenteet ole riittäviä suojaamaan alla olevaa vesistöä eivätkä ne toimi asianmukaisesti.

Lisäksi maa-ainesten läjittäminen aiheutti lähteen purkunoron tukkeutumisen, josta aiheutui yläpuolisen metsän tulviminen, lähteen käytön estyminen sekä pumppukaivon veden nouseminen.

Yhteenveto

Elinympäristölautakunnan lupajaosto katsoo, että aluehallintoviraston päätös on pysytettävä ja valitus hylättävä. Hankkeesta on aiheutunut ympäristöhaittaa ja merkittävää rasitusta naapureille. Lupajaosto katsoo, että edellytyksiä ympäristöluvan myöntämiselle ei ole. Elinympäristölautakunnan lupajaosto katsoo myös, että ympäristöluvan myöntämisen edellytykset eivät voi myöskään täyttyä asettamalla toiminnalle lupamääräyksiä.

Hämeenkyrö 17.12.2025
Elinympäristölautakunnan lupajaosto
